

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Ex lucro cessante. parag. 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

8. Quoad illud, quod dictum est, (si fuerit admonitus) adverte, esse controversiam inter Doctores, an, si de hoc damno Mutuanti sequuturo post moram non sit admonitus mutuatarius, nec præcesserit de illo pactum; debeat nihilominus hoc resarcire dictus mutuatarius.

a Navarr. in Comment. de Usuris. 55. Petr. Nav. li. 3. c. 2. n. 208 b Lib. 8. in Decal. T. 3. c. 8. §. 3. n. 9.
 Et quidem licet nonnulli a dicant, debere, quia non est necesse, a jure, ut moneatur, cum ipsa dies solutionis interpellet pro homine, ut dicitur in l. Magna Cod. de contrahenda stipulatione, tamen ego b alibi cum Azor dixi, debere admoneri quia probabilius existimavi, hanc monitionem debere præcedere; fortasse enim Mutuatarius statim solveret sortē, ne ad hoc novum damnum resarciendum obligaretur, & donec admonetur, potest præsumere, Creditorem remittere: Dies autem interpellet quidem pro homine, sed non quoad damnum hoc sequuturum, sed quoad debitum, seu sortem principalem. Excepi tamen ibi ex Sa, V. Mora nu. 2. & iterum excipio consuetudinem apud Mercatores, qui in contractu Mutui pecuniarum semper supponuntur pacisci de damno quocunque eventuro, quæ consuetudo, ubi adest, meritò servanda est.

§. IV.

Lucrum in Mutuo ex lucro cessante.

a Durand. in 3. d. 37. q. 2. ad primum Scot. in 4. dist. 15. q. 2. Scot. lib. 6. de Usur. q. 1. ar. 3. cōcl. 4. ap. Mol. mox citandum n. 10. d. Cajet. 22. q. 78. ar. 2. ad primum. e Mol. d. 315. ad finem.
 1. Damnum emergens debere modo jam prædicto à Mutuatario resarciri, docent omnes; non autem omnes idem docent de Lucro cessante; Nam Durandus, & alii que negant. Verum jam communis nunc est, & vera sententia affirmativa, id est, idem dici debere de Lucro cessante, quod diximus de damno emergente. Ratio fundamentalis est, quia, est etiam pretio æstimabile, me amittere lucrum, quod probabiliter sperabam: Cum ergo tu hujus jacturæ sis causa, resarcire teneris; Frustra autem citatur D. Thomas contra nos. Nam advertunt Cajetanus, d & Molina, & D. Tho. nullo modo contra nos esse: is enim, vel solum dicit lucrum, quod est in potentia remota, & non est spes illud habendi, nõ posse vendi, vel, si loquatur de lucro probabili, & in potentia proxima, solum vult, ut non vendatur ad æqualitatem, sed quanti dumtaxat ab expecto viro æstimatur spes illa probabilis lucri.

2. Sunt autem, & hic tres conditiones necessariæ, ad exigendum in Mutuo hoc lucrum cessans. Primò, ut pecunia, quam Mutuas, sit destinata negotiatiõni, secus non cessaret ratione mutui tibi lucrum. Quod, si habeas domi aliam pecuniam otiosam, hanc tamen, quam mutuas negotiatiõni destinaveras, adhuc potes, si hanc destinatam Murues, exigere lucrum cessans, quia verè ratione mutui cessat tibi ejusmodi lucrum ex hac destinata pecunia.

3. Si quis sit dubius, an negotiatiõni destinanda sit pecunia in occasionibus, quæ se fortè offerent, non potest tutum lucrum accipere, sed ad rationem dubii à prudenti viro decernendum.

4. Si quis sub conditione sic destinaverit. Vellem meas pecunias negotiatiõni exponere, sed quia adest, qui eas petir mutuas, illi do, si inquam, sic destinaverit, poteritne licitè exigere, vel pacisci de toto lucro cessante?

Quod possit, dicit Lessius, fesse opinionem f Less. de probabilem. Ratio præcipua est, quia adhuc c. 20. n. 10 mutuo re ipsa id, cujus Carentia est causa, ut c. 21. mihi esset lucrum. In praxi tamen notant aliqui Recentiores, ob periculum palliandi usuram, id non esse facile admittendum.

5. Secunda conditio est, ut admonetur de hoc onere Mutuatarius eo modo, quo nuper num. 4. diximus de damno emergente. Lege Valent. g

6. Tertia conditio, ut non exigatur, h nisi T. 3. d. 14. quanti æstimatur spes illa lucri, quam certè 20. p. 2. posse multipliciter impediri, negari non potest, deductis irem expensis, & periculis. Tertia co-

7. Laborem, quem Mutuas possuisset in acquirendo lucro, quod nunc cessat ratione Mutui, non debere regulariter deduci, notant Lessius, Salas, Reginaldus, alii que quos sequitur Dicastill. i quia homines commuõiter 23. volunt potius laborare, quam otiantes nihil h Luc. lucrari. Exciperem, nisi fortè labor fuisset futurus adeò magnus, ut esset probabile, Mutuantem aliquo saltem pretio illum laborem c. 33. fuisse redempturum. i Dicastill.

Alias quasdam conditiones requirit Conradus, k quæ certè, vel non sunt necessariæ, Tr. 10. vel ad prædictas reducuntur. 2. d. 178.

8. Quoniam verò spes dicta lucri est incerta, duplici modo potest initio Mutui fieri k Conradus de dicto lucro pactum. Primò, ut tunc, detur de dicto lucro pactum, quod, de ductis

ductis omnibus expensis, vir expertus enunciabit & tunc sanè etiam si minus, vel plus fuisse lucrum illud, determinatum exigi solum poterit. Ratio est, quia tanti vendidit illud lucrum Mutuans, quanti probabiliter valere iudicatum fuit, ergo tanta correspondens merces est semper danda.

Secundò, ut nihil antea determinetur, sed solvatur postea id lucri, quod deprehenderetur cessasse: deprehendi autem poterit, vel ex eo, quod mercatores alii in simili negatione lucrati sunt, vel ex eo, quod ille ipse, qui Mutuavit lucratus est in negatione simili per aliam æqualem pecuniam.

9. Sed certè valdè difficile est cognoscere, quanti fuisset lucrum, quod Mutuanti cessat ex pecunia Mutuata: quare in foro interno, suam Mutuans conscientiam consulat, ut tantum exigat, quanti ei, deductis deducendis, verè cessat. In foro autem externo difficulter probari clarè potest, vel quod cessaverit lucrum, vel quod tantum cessaverit; ut docet Menochius, a unde nullus ex mutuataris obligatur in dicto externo foro solvere lucrum cessans, nisi Actor probet ob mutuum amisisse illud lucrum, id quod etiam notavit Caspanæus, b

Conjecturæ autem, quod lucrum tandem aliquod mutuanti cessaverit, ducentur Primò ex eo, quod mutuans solitus erat negotiationi suas pecunias exponere, Secundo, quod habebat merces paratas, quas de more emisisset ad lucrum, nisi mutuasset. Tertio, ex Textibus, qui de hoc more testificantur. Quantum autem cessaverit Judicis arbitrio relinqui, notat Rebuffus, c

10. Quæres: Sicuti potest, ab initio mutui, fieri pactum de lucro cessante, licitè nò potest, etiam ipsum lucrum cessans tunc exigit de Mutuo v. g. tibi nunc centum aureos pro uno de V. J. q. anno, in quo, omnibus expensis, mihi cessaverunt de lucro decem, licitène possum aunc conditio accipere à mutuatario hos decem?

Respondet negativè. Ratio manifesta est, quia sic non mutuaretur centum, sed nonaginta, ut fufius docet, d Medina, alique, & nos aliqua remedia; seu justa artificia tradidimus alibi, e quorum auxilio aliquid anticipato sumi possit.

§. V.

Lucrum in Mutuo ex pœna conventionione.

1. Non loquimur de pœna, quæ in mutui contractu apponi ex pacto posset in compensationem lucri cessantis, & damni emergentis, hæc enim antè sententiam, & omnino, debetur in conscientia, quia compensat interesse mutuantis, de quo jam paulò antè dictum est satis; sed loquimur de pœna mere conventionali, quæ ex solo pacto debetur à mutuatario, in casu, in quo, præfixo termino, non reddat mutuum, etiam si nullum damnum emerferit, vel lucrum cessaverit mutuanti. Hanc aliqui vocant pœnam punitivam, quia punit violationem fidei mutuataris, qui non reddit mutuum, quando reddendum promissit.

2. Duo in hac difficultate sunt discutienda. Alterum; An hæc pœna conventionalis iuste, & licitè apponi possit in mutuo, sic, *Do tibi Mutuos centum aureos pro hoc anno, in fine cuius, ni reddideris solvas mihi in pœnam aureos quinque?* Alterum: An solutio dictæ pœnæ debeatur in conscientia antè condemnationem Judicis, vel antè petitionem partis?

3. Quoad primum. Affero, iuste, & licitè posse. Ratio est, quia in omni contractu iuste ponitur pœna resiliendi, vel ipsum contractum non observanti, & hujus ratio est, quia pœna iuste imponitur pro culpa.

4. Tres autem conditiones requiruntur ad Justitiam hujus pœnæ. Prima, ut præcesserit culpa mutuataris: Quare, si is non habeat in præfixo termino, unde solvat mutuum, non obligatur in conscientia ad dictam pœnam, quia tunc nullam culpam ipse commisit.

5. Quæres. Quid si idè est impotens ad solvendum, quia prodige vixit, & inutiliter sua bona consumpsit.

6. Respondeo. Molina, f & Lessius g f *Mol. d. 317. nu. 8.* ajunt, in eo casu idè obligari, quia tunc poterat facile advertere, se ex culpa sua reddi impotentem, at Delugo h ait, idè obligari, e. 10. n. quia sufficit culpa antecedens, quia quis i. 52. prævideat se futurum impotentem ad solvendum. h *Delugo d. 22. de*

Notas? Molina dicit (*quia facile poterat iust. nu. advertere*) Delugo ait, (*quia quis prævidet*) quæ duo dicta sunt longè diversa, Molina